

Valtiovarainministeriön päätökset kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2026

Khall 26.01.2026 § 13
26/02.05.01.00/2026

Valmistelija

Hallintojohtaja Jaana Salo

Valtiovarainministeriö on antanut 18.12.2025 päätöksen VN/35064/2025 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2026.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus koostuu kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 5 §:n mukaan seuraavista perusteista

- 1) valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista
- 2) 13-17 §:ssä tarkoitettujen syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja saamelaisten kotiseutualueen kunnan lisäosien määräytymisperusteista.

Kunnalle myönnetään valtionosuutta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 1 §:ssä tarkoitettujen valtionosuustehtävien järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin euromäärä, joka saadaan, kun 6-12 §:n mukaisesti määräytyvät laskennalliset kustannukset lasketaan yhteen ja saadusta summasta vähennetään 21 §:ssä tarkoitettu kunnan omarahoitusosuus. Vuonna 2026 kunnan omarahoitusosuus on 1548,79 euroa asukasta kohden. Näin saatuun euromäärään lisätään 13-17 §:ssä tarkoitettujen syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun sekä saamelaisten kotiseutualueen kunnan lisäosat.

Vuoden 2025 valtionosuusprosentista on säädetty lailla kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta, jonka eduskunta hyväksyi 12.12.2025. Valtionosuusprosentin muutoksessa on otettu huomioon kustannusten jaon tarkistus, vuonna 2026 voimaan tulevien uusien tai laajenevien tehtävien vaikutus kustannuksiin sekä pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukainen peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotuksen yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys. Kunnan peruspalveluiden valtionosuuteen sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 26 §:ssä tarkoitettu verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus.

Lisäksi peruspalvelujen valtionosuutta lisätään ja vähennetään mainitun lain 4 ja 5 luvuissa tarkoitetuilla erillä, joita ovat:

- Harkinnanvaraisten valtionosuuden korotusten yhteismäärää vastaavan euromäärän vähennys (27 §)
- Perusopetuksen aloittamisen johdosta maksettavan rahoituksen vähentäminen (28 §)
- Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden vähentäminen kuntaan maksetun perustoimeentulotuen määrällä (29 §)
- Hyvinvointialueiden perustaminen ja tehtävien järjestämisvastuun siirrosta vuonna 2023 aiheutuvien taloudellisten vaikutusten rajoittaminen (muutorajoitin) (30 §)
- Valtionosuusjärjestelmämuutoksen tasaus (31 §)
- Kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus (31 a §)
- Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset (32 §)
- Kunnalle maksettavasta valtionosuudesta vuonna 2026 tehtävä vähennys (32 a §)

Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaus

Veroperustemuutoksista johtuvia kunnallisverotulomuutoksia vastaava euromäärä maksetaan kunnille valtionosuuden yhteydessä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 33 §:n mukaan. Kunnalle maksetaan sen verotulojen menetyistä vastaava euromäärä.

Kotikuntakorvaus

Valtiovarainministeriö on antanut 18.12.2025 päätöksen VN/35065/2025 kunnan kotikuntakorvausten perusosasta vuodelle 2026.

Kotikuntakorvaus määräytyy kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksen toteutuneiden kustannusten perusteella erikseen 6-, 7-12- ja 13-15-vuotiaille. (Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettu laki (618-2021) § 35.

Vuoden 2026 kotikuntakorvausten perusosan laskennassa on käytetty vuoden 2024 tietoja toteutuneista kustannuksista.

Kotikuntakorvauksen perusosa lasketaan jakamalla kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien yhteenlasketut esi- ja perusopetuksen toteutuneet kustannukset kuntien painotetulla 6-15 vuotiaiden määrällä.

Oppilaan iän mukaan määräytyvä kotikuntakorvaus saadaan kertomalla kotikuntakorvauksen perusosa seuraavilla kertoimilla:

6- vuotiaa	0,61
7-12 vuotias	1,00
13-15-vuotias	1,60

Kotikuntakorvaus määräytyy 16-vuotiaalle perusopetuslain 26 §:n 1 momentissa tarkoitettua perusopetusta suorittavalle oppivelvolliselle 13-15 vuotiaiden kotikuntakorvausperusteen perusteella.

Liite

Maksuerittely
oikaisuvaatimusohje

Esittelijä

Kunnanjohtaja Teemu Puolijoki

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus
1) merkitsee tiedoksi valtiovarainministeriön päätökset kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2026
2) päättää, ettei kunta hae kyseisiin päätöksiin oikaisua.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin

Annu Ridanpää-Taittonen saapui kokouksen tämän asian käsittelyn kuluessa klo 18:13

Lisätietojen antaja

Kunnanjohtaja Teemu Puolijoki, teemu.puolijoki@kuortane.fi, 050 4066 645